

Nader ecologisch onderzoek

Herontwikkeling Leeuwerikstraat 29

Varsseveld

Two-B Vastgoed B.V.

Nader ecologisch onderzoek

Herontwikkeling Leeuwerikstraat 29

Varsseveld

Opdrachtgever: Two-B Vastgoed B.V.

Projectnummer: 3605.01

Datum: 13-09-2022

Projectleider en rapporteur: Jur Metselaar

Autorisatie: Jesse van Dijk

Opdrachtnemer: Buro Ontwerp & Omgeving
Velperweg 157
6824 MB Arnhem
Postbus 2033
6802 CA Arnhem
info@ontwerpenomgeving.nl
www.ontwerpenomgeving.nl

INHOUD

Pagina

1	INLEIDING	3
2	PROJECTGEBIED EN WERKZAAMHEDEN	4
2.1	Beschrijving projectgebied	4
2.2	Algemene constatering	4
2.3	Geplande werkzaamheden	4
3	RESULTATEN QUICKSCAN	5
3.1	Gebouwbewonende vleermuizen	5
3.2	Gierzwaluw	5
3.3	Huismus	5
4	ONDERZOEKSMETHODE	6
4.1	Gebouwbewonende vleermuizen	6
4.2	Gierzwaluw	7
4.3	Huismus	7
5	RESULTATEN	8
5.1	Vleermuizen	8
5.2	Gierzwaluw	11
5.3	Huismus	12
5.4	Overige informatie	12
6	CONCLUSIE EN ADVIES	13
7	LITERATUURLIJST	14
7.1	Referenties	14
7.2	Overige geraadpleegde bronnen	14

1 INLEIDING

In opdracht van Two-B Vastgoed B.V. is door Buro Ontwerp & Omgeving een nader ecologisch onderzoek uitgevoerd aan de Leeuwerikstraat 29 te Varsseveld. Het plan voorziet in de sloop van de bestaande bebouwing en de realisatie van twee nieuwe woningen.

Het nader ecologisch onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van de quickscan natuurtoets die Buro Ontwerp & Omgeving op 31 maart 2022 in het projectgebied heeft uitgevoerd. Hieruit kwam naar voren dat de projectlocatie geschikt is als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen, gierzwaluw en huismus. Er is daarom nader onderzoek gedaan om vast te stellen of er verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig zijn.

De volgende vragen staan centraal in het onderzoek:

- Zijn gebouwbewonende vleermuizen, gierzwaluw of huismus in het projectgebied aanwezig?
- Wat is de functie van het projectgebied voor deze soorten?
- Moet er een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) worden aangevraagd?
- Moeten er mitigerende en compenserende maatregelen worden genomen?

In het voorliggende rapport worden achtereenvolgens het projectgebied (hoofdstuk 2), de resultaten uit de quickscan (hoofdstuk 3), de onderzoeksmethode (hoofdstuk 4), de resultaten van het nader onderzoek (hoofdstuk 5) en de conclusie en het advies (hoofdstuk 6) beschreven.

2 PROJECTGEBIED EN WERKZAAMHEDEN

2.1 Beschrijving projectgebied

Het projectgebied is gelegen in het noorden van de kern van Varsseveld. De locatie bestaat in de huidige situatie uit een parkeerterrein met bebouwing en heeft een totale oppervlakte van ca. 570 m². Het projectgebied is gelegen in een woonmilieu met enkele kleine bedrijven. Langs de noordoostelijke grens bevindt zich de Leeuwerikstraat. Op onderstaande afbeelding is de ligging van het projectgebied weergegeven (figuur 1).

Figuur 1. Ligging projectgebied aan de Leeuwerikstraat (rood kader).

2.2 Algemene constatering

Het gebouw op de locatie beschikt over twee schuine pultdaken (zaagtandvorm), waarvan het schuine gedeelte bedekt is met dakpannen. De overige delen van het gebouw bestaan uit bakstenen gevels en raam- en deurkozijnen. Het parkeerterrein beslaat een groot deel van de resterende verharding en langs enkele randen van het perceel bevinden zich beukenhagen. Daarnaast is er in de meest zuidelijke hoek van het projectgebied nog een kleine fietsenstalling met een golfplaten dak aanwezig.

2.3 Geplande werkzaamheden

De initiatiefnemer is voornemens de bestaande bebouwing te slopen en hiervoor in de plaats twee nieuwe woningen te realiseren.

3 RESULTATEN QUICKSCAN

Op 31 maart 2022 is in het projectgebied een quickscan natuurtoets uitgevoerd. Uit de quickscan blijkt dat er meer informatie benodigd was om de verbouwing van de panden volledig te kunnen toetsen aan de Wet natuurbescherming. Hieronder worden deze resultaten nog eens kort besproken.

3.1 Gebouwbewonende vleermuizen

Tijdens het veldbezoek zijn potentiële invliegopeningen onder de kantpannen aangetroffen die vleermuizen toegang kunnen bieden tot het gebouw. Verblijfsplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen kunnen daarom aanwezig zijn. Alle vleermuissoorten vallen onder de Habitatrichtlijn en zijn beschermd volgens artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Hierdoor is het verboden om de soorten opzettelijk te doden of vangen (artikel 3.5 lid 1 Wnb), opzettelijk te verstoren (artikel 3.5 lid 2 Wnb) of de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of vernielen (artikel 3.5 lid 4 Wnb). De sloop van de bebouwing zou kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming als deze als verblijfplaats fungeert voor vleermuizen. De aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing moet daarom nader worden onderzocht.

3.2 Gierzwaluw

Het projectgebied vormt een geschikte nestlocatie voor de gierzwaluw. De gierzwaluw wordt beschermd volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. Hierdoor is het verboden om de soort opzettelijk te doden of vangen (artikel 3.1 lid 1 Wnb), de nestlocaties, rustplaatsen en eieren opzettelijk te beschadigen of vernielen (artikel 3.1 lid 2 Wnb) en de soort opzettelijk te storen (artikel 3.1 lid 4 Wnb). De sloop van de bebouwing zou kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming als deze als nestlocatie dient. De aanwezigheid van de gierzwaluw moet daarom nader worden onderzocht.

3.3 Huismus

Het projectgebied vormt een geschikte nestlocatie voor de huismus. De huismus wordt beschermd volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. Hierdoor is het verboden om de soort opzettelijk te doden of vangen (artikel 3.1 lid 1 Wnb), de nestlocaties, rustplaatsen en eieren opzettelijk te beschadigen of vernielen (artikel 3.1 lid 2 Wnb) en de soort opzettelijk te storen (artikel 3.1 lid 4 Wnb). De sloop van de bebouwing zou kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming als deze als nestlocatie dient. De aanwezigheid van de huismus moet daarom nader worden onderzocht.

4 ONDERZOEKSMETHODE

4.1 Gebouwbewonende vleermuizen

Het nader onderzoek naar vleermuizen dient te worden uitgevoerd conform het vleermuisprotocol 2021 (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging, 2021).

De onderzoeksmethodes naar de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger werden aangehouden, waarbij ook andere vleermuissoorten aangetoond konden worden m.b.v. vleermuisdetectors. Dit houdt in dat onderzocht werd of de volgende verblijfsfuncties in het gebouw aanwezig zijn:

- Kraamverblijven: Twee onderzoeksrondes (15 mei - 15 juli) met een tussenperiode van minimaal tien dagen, waarbij minimaal één onderzoeksrunde moet plaatsvinden in juni;
- Zomerverblijven: Twee onderzoeksrondes (15 mei - 15 juli) met een tussenperiode van minimaal tien dagen;
- Paarverblijven: Twee onderzoeksrondes (15 aug - 1 okt) met een tussenperiode van minimaal tien dagen, waarbij één onderzoeksrunde rond middernacht moet worden uitgevoerd.

De veldbezoeken werden uitgevoerd onder omstandigheden die gunstig zijn voor het waarnemen van vleermuizen. De temperatuur was bij alle veldbezoeken tenminste 7°C, de windsnelheid lag onder de 5 Bft. en er viel geen neerslag.

Type onderzoek	Datum	Tijd	Temp. (°C)	Wind (Bft.)	Weer	Inventariseren
Zomer	24-05-2022	03:30 - 05:30	13	ZW3	Bewolking 100 - 70% en droog	J. Metselaar D. Lukkezen
Zomer Kraam	17-06-2022	22:00 - 00:00	26 - 24	ZZW2	Bewolking 20 - 0% en droog	J. Metselaar J. Heida
Zomer Kraam	11-07-2022	21:55 - 23:55	19 - 17	ONO2	Bewolking 20% en droog	J. Metselaar J. Heida
Paar	22-08-2022 - 23-08-2022	22:30 - 00:30	20	ZO1	Bewolking 80 - 50% en droog	J. Metselaar
Paar	12-09-2022	21:00 - 23:00	20 - 19	W1	Bewolking 50% en droog	J. Metselaar

De onderzoeken werden uitgevoerd met behulp van vleermuisdetectors (Batlogger M, Batlogger M2 en/of Pettersson D200) waarmee ultrasone geluiden van vleermuizen geluiden van vleermuizen hoorbaar werden gemaakt voor het menselijk oor.

4.2 Gierzwaluw

Het nader onderzoek naar de gierzwaluw werd uitgevoerd tussen 15 mei en 15 juli, wanneer gierzwaluwen gebruik maken van de nestlocaties. In deze periode werden er drie veldbezoeken afgelegd met een tussenperiode van tenminste tien dagen. Hiervan vond minimaal één van de veldbezoeken plaats tussen 20 juni en 7 juli. Dat is de periode dat er jongen aanwezig zijn. De inventarisaties werden uitgevoerd tussen 21:00 en 22:30 conform de *'Toelichting aanvraag ontheffing Wet natuurbescherming (Wnb), Hoofdstuk 3 soorten'* van provincie Gelderland (Provincie Gelderland, 2021).

Datum	Tijd	Temp. (°C)	Wind (Bft.)	Weer	Inventariserenden
17-06-2022	21:00 - 22:30	27 - 26	ZZW2	Bewolking 20% en droog	J. Metselaar
29-06-2022	21:00 - 22:30	24	O1	Bewolking 0% en droog	J. van Dijk
11-07-2022	21:00 - 22:30	19 - 17	ONO2	Bewolking 20% en droog	J. Metselaar

4.3 Huismus

Het nader onderzoek naar de huismus werd uitgevoerd tussen 1 april en 15 mei conform het kennisdocument van BIJ12. In deze periode werden twee veldbezoeken afgelegd met een tussenliggende periode van minimaal tien dagen. Gedurende één uur is gekeken of er zingende mannetjes aanwezig zijn en of er gebruik wordt gemaakt van invliegopeningen naar nestlocaties (BIJ12, 2017).

Datum	Tijd	Temp. (°C)	Wind (Bft.)	Weer	Inventariserenden
28-04-2022	10:15 - 11:15	9 - 10	NNO3 - ONO2	Bewolking 0 - 5% en droog	D. Lukkezen
09-05-2022	12:40 - 13:40	20	ZO2	Bewolking 0% en droog	J. van Dijk

5 RESULTATEN

5.1 Vleermuizen

Eerste vleermuisonderzoek (zomerverblijven)

Het eerste vleermuisonderzoek vond plaats in de vroege ochtend van 24 mei 2022. Tijdens het veldbezoek werden zo nu en dan gewone dwergvleermuizen waargenomen. Rond 04:15 nam de activiteit verder toe en werden geregeld passerende gewone dwergvleermuizen vastgesteld tot een maximum van vijf exemplaren tegelijk rond 04:34. Er werd een invliegende gewone dwergvleermuis vastgesteld aan de voorzijde (noorden) van het onderzochte gebouw. Dit exemplaar vloog in om 04:45 via de bovenste kantpan (figuur 2). Verder werd er twee keer een passerende laatvlieger vastgesteld en één keer een overvliegende rosse vleermuis waargenomen. Geen van deze vleermuizen toonden binding met de onderzochte bebouwing.

Figuur 2. Locatie zomerverblijf gewone dwergvleermuis (rode pijl).

Tweede vleermuisonderzoek (zomer- en kraamverblijven)

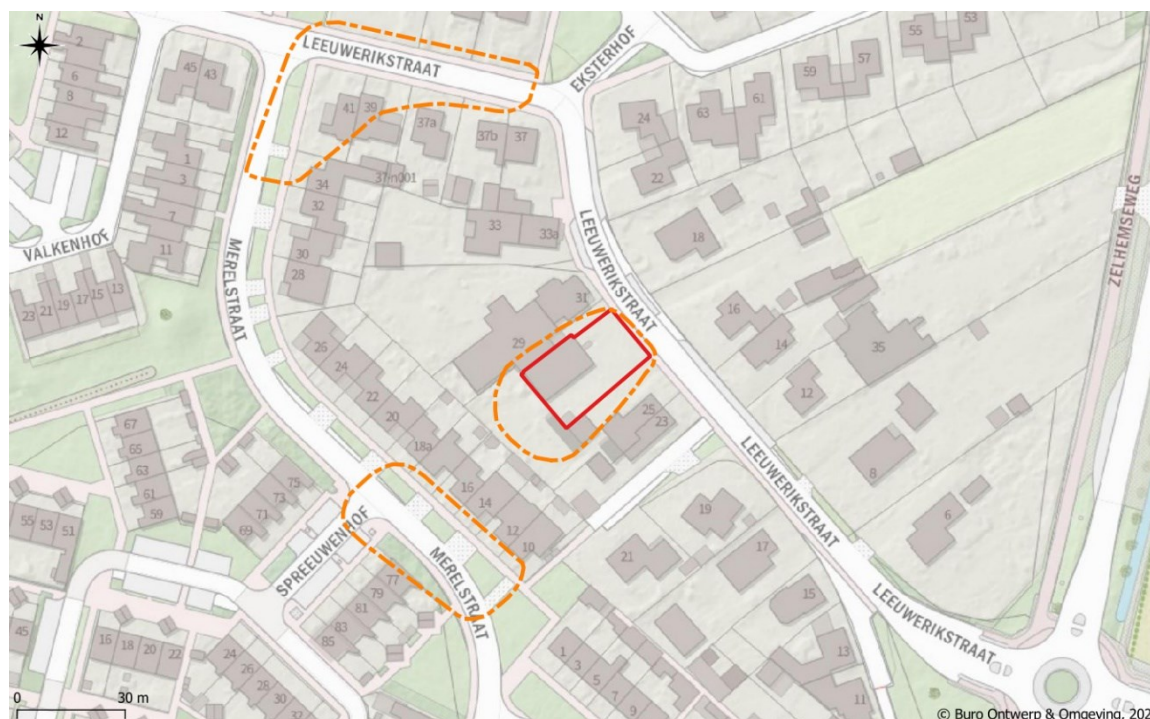
Het tweede vleermuisonderzoek vond plaats in de avond van 17 juni 2022. Tijdens dit veldbezoek werden er geen verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld. De eerste vleermuis passeerde om 22:27 en betrof een laatvlieger. Dit exemplaar kwam uit noordwestelijke richting aangevlogen en trok door naar de Leeuwerikstraat. De eerste gewone dwergvleermuis werd vastgesteld om 22:37. Dit exemplaar foerageerde kort rond een moestuin direct ten westen van het projectgebied. De rest van de avond werden zo nu en dan nog passerende en kort foeragerende gewone dwergvleermuizen en passerende laatvliegers waargenomen. Ook de ruige dwergvleermuis werd drie keer passerend waargenomen, maar geen van deze vleermuizen toonden binding met de onderzochte bebouwing.

Derde vleermuisonderzoek (zomer- en kraamverblijven)

Het derde vleermuisonderzoek werd uitgevoerd in de avond van 11 juli 2022. Tijdens het veldbezoek werden er geen verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld. De eerst waargenomen soort betrof een gewone dwergvleermuis die vanuit westelijke richting kwam aanvliegen, langs de achterste schuur van Leeuwerikstraat 31. Passerende exemplaren werden vervolgens regelmatig vastgesteld. Boven van het grasveld en de moestuin ten westen van het projectgebied werd in het eerste half uur door maximaal drie exemplaren tegelijk gefoerageerd. Daarna nam de activiteit van deze soort beduidend af. Verder werden er twee keer passerende laatvliegers (22:31 en 22:37) vastgesteld en één keer een overvliegende rosse vleermuis (23:40). Geen van de waargenomen vleermuizen toonden echter binding met de onderzochte bebouwing.

Vierde vleermuisonderzoek (paarverblijven)

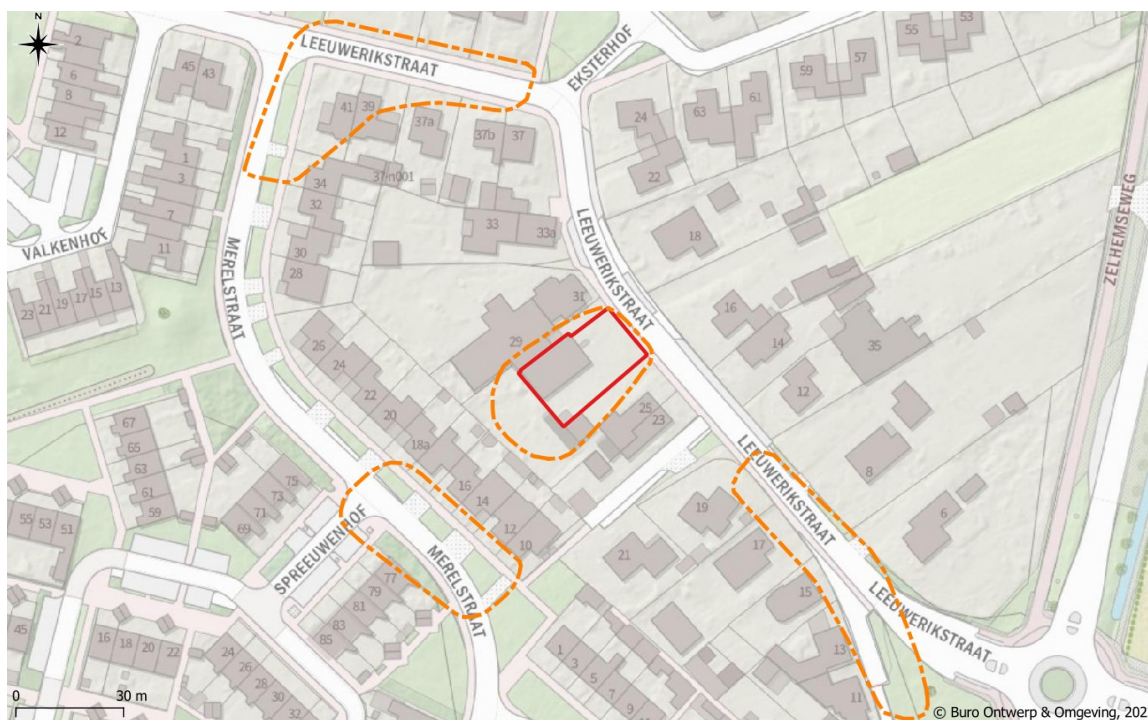
Het vierde vleermuisonderzoek vond plaats in de nacht van 22 op 23 augustus 2022. In totaal werden er drie baltende gewone dwergvleermuizen vastgesteld, waarvan er één betrekking heeft op de bebouwing van het projectgebied (figuur 3). Hierdoor kan worden uitgegaan van één paarverblijfplaats in de te slopen bebouwing. Het exemplaar dat ter hoogte van het projectgebied baltste was in eerste instantie niet veel aanwezig, maar naarmate de avond vorderde baltste dit exemplaar regelmatig rondom de bebouwing. De twee andere exemplaren werden vastgesteld ter hoogte van de kruising van de Leeuwerikstraat met de Merelstraat en op de Merelstraat ter hoogte van het Spreeuwenhof. Verder werd er één keer een passerende laatvlieger vastgesteld op de kruising van de Leeuwerikstraat met het Eksterhof (22:41) en één keer een overvliegende rosse vleermuis boven het projectgebied (23:08).

Figuur 3. Locaties waar tijdens het eerste paaronderzoek baltactiviteit van de gewone dwergvleermuis werd vastgesteld (oranje gearceerd) ten opzichte van het projectgebied (rood kader).

Vijfde veldonderzoek (paarverblijven)

Het vijfde vleermuisonderzoek werd uitgevoerd in de avond van 12 september 2022. De vleermuisactiviteit was vergelijkbaar met het eerste paaronderzoek. Er werd opnieuw een baltsende gewone dwergvleermuis vastgesteld rond de bebouwing van het projectgebied en twee andere baltsende exemplaren werden weer in de omgeving van de Merelstraat gehoord. Ter aanvulling op het eerste paaronderzoek werd nog een vierde exemplaar ontdekt aan het begin van de Leeuwerikstraat (figuur 4), ook buiten de begrenzing van het projectgebied. Verder werd in het projectgebied twee keer een passerende laatvlieger en twee keer een passerende ruige dwergvleermuis vastgesteld. Deze toonden wederom geen binding met het projectgebied.

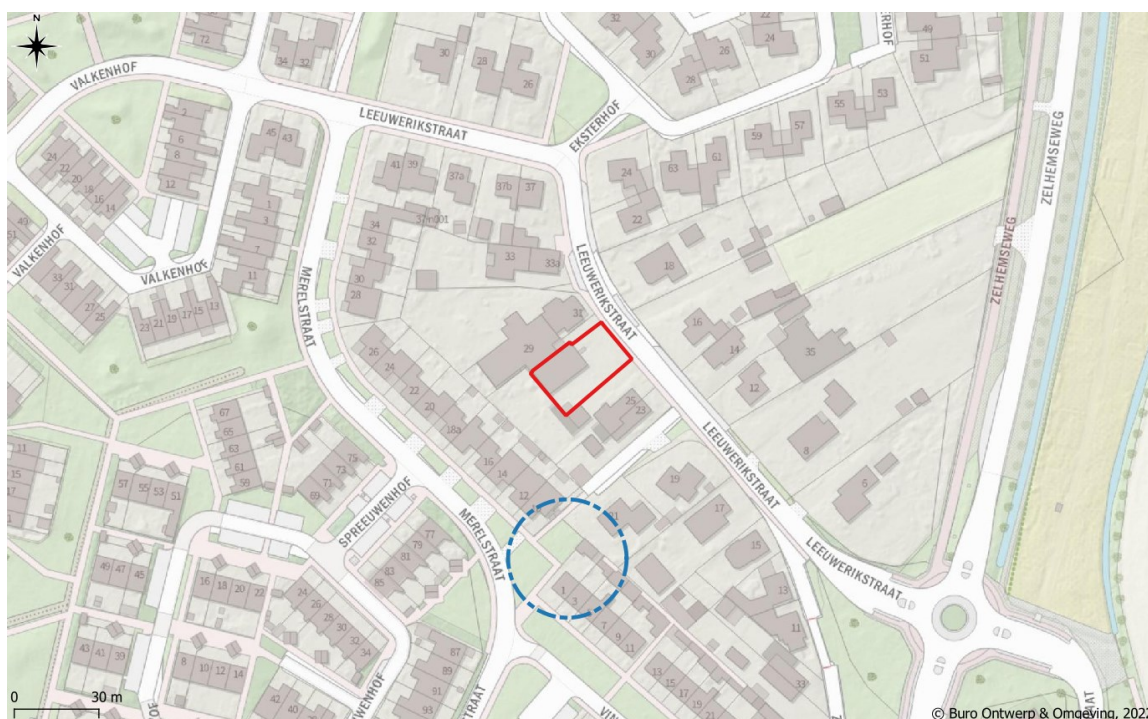
Figuur 4. Locaties waar tijdens het tweede paaronderzoek baltsactiviteit van de gewone dwergvleermuis werd vastgesteld (oranje gearceerd) ten opzichte van het projectgebied (rood kader).

Toetsing Wet natuurbescherming

De ontwikkeling zal tot gevolg hebben dat er één zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verdwijnt. Daarnaast is er één baltsend mannetje aangetroffen dat dusdanig dicht bij de bebouwing baltste dat niet kan worden uitgesloten dat er sprake is van een paarverblijf. Hierdoor dient te worden uitgegaan van één zomerverblijf en één paarverblijf in de te slopen bebouwing. Er is echter geen kraamverblijfplaats in het projectgebied aanwezig.

5.2 Gierzwaluw

Voor het onderzoek naar de gierzwaluw werden drie veldbezoeken afgelegd. Deze vonden plaats op 17 juni, 29 juni en 11 juli 2022. Tijdens alle veldbezoeken werd de soort regelmatig waargenomen. In alle gevallen ging het om een exemplaar of een klein groepje over de onderzochte bebouwing vlogen. Bij het derde gierzwaluwonderzoek werden ter hoogte van Leeuwerikstraat 21, Vinkenhof 1 en Merelstraat 10 laagvliegende en roepende gierzwaluwen waargenomen en maakt de soort ook duikvluchten (figuur 5). Naar verwachting bevinden zich daarom nestlocaties in deze omgeving. In het projectgebied werden daarentegen geen nestindicerende waarnemingen gedaan.

Figuur 5. Locatie waar vanuit het projectgebied laagvliegende en roepende gierzwaluwen werden gezien (blauw gearceerde cirkel) ten opzichte van het projectgebied (rood kader). Ter hoogte van de blauw gearceerde cirkel werden ook duikvluchten gemaakt richting de daar liggende bebouwing.

Toetsing Wet natuurbescherming

De ontwikkeling heeft geen gevolgen voor de gierzwaluw. Er werden geen nestlocaties aangetroffen.

5.3 Huismus

Voor het onderzoek naar de huismus werden twee veldbezoeken afgelegd. Deze vonden plaats op 28 april en 9 mei 2022. Zowel bij het eerste als tweede huismusonderzoek werden er geen huismussen binnen het projectgebied waargenomen. In de omgeving van het projectgebied werden op zes locaties nestindexerende waarnemingen. Het betreft Merelstraat 34 en vijf verschillende locaties aan de noordzijde van de rijtjeshuizen van Vinkenhof 1 tot en met 11 (figuur 6).

Figuur 6. Locaties aan de Merelstraat en Vinkenhof waar nestindexerende waarnemingen van de huismus werden gedaan (gele stippen) ten opzichte van het projectgebied (rood kader).

Toetsing Wet natuurbescherming

De ontwikkeling heeft geen gevolgen voor de huismus. Er werden geen rust- of nestlocaties aangetroffen en er zijn geen groenvoorzieningen in het projectgebied aanwezig die behoren tot de essentiële functionele leefomgeving.

5.4 Overige informatie

In de quickscan werden negatieve effecten op de teunisbloempijlstaart op voorhand uitgesloten doordat het terrein vrijwel volledig verhard is en ongeschikt is als groeiplaats voor waardplanten van deze soort. Desondanks bleek dat er drie teunisbloemen tussen de verharding door groeiden. Hierdoor is besloten om deze te onderzoeken op rupsen, vraatsporen of andere sporen die duiden op aanwezigheid van de soort. Dit vond plaats op 17 juni en 9 juli. Dergelijke sporen werden echter niet aangetroffen waardoor negatieve effecten op de teunisbloempijlstaart definitief kunnen worden uitgesloten.

6 CONCLUSIE EN ADVIES

Buro Ontwerp & Omgeving heeft in opdracht van Two-B Vastgoed B.V. een nader ecologisch onderzoek uitgevoerd aan de Leeuwerikstraat 29 te Varsseveld. Het onderzoek vond plaats naar aanleiding van de voorgenomen sloop van de bebouwing. In onderstaande tabel staat een samenvatting van de resultaten. Bij aanwezigheid van de soort is aangegeven waar deze soort is aangetroffen, welke artikelen van de Wet natuurbescherming (mogelijk) worden overtreden en welke vervolgstappen ondernomen moeten worden.

Soort	Aanwezigheid	Locatie	Wnb-artikel	Vervolgstep
Gewone dwergvleermuis	1 zomerverblijf en 1 paarverblijf	Noordzijde gebouw (onder kantpan)	3.5 lid 1, 2 en 4	• Activiteitenplan • Ontheffing Wnb
Gierzwaluw	Nee	-	-	-
Huismus	Nee	-	-	-

Voor het overtreden van de verbodsbepalingen uit artikel 3.5 lid 2 en 4 (gewone dwergvleermuis) is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk. Dit wetsartikel heeft betrekking op het vernietigen van rust- of verblijfplaatsen en het verstoren van soorten. Om de ontwikkeling mogelijk te maken moet daarom een ontheffing worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Ten behoeve van de ontheffingsaanvraag dient een activiteitenplan te worden opgesteld.

Daarnaast is ook artikel 3.5 lid 1 relevant voor deze soort. Dit artikel heeft betrekking op het doden en vangen van soorten. Er is echter geen ontheffing in het kader van de Wnb noodzakelijk indien mitigerende maatregelen worden getroffen en zorgvuldig wordt gehandeld. Dit dient opgenomen te worden in het activiteitenplan.

7 LITERATUURLIJST

7.1 Referenties

BIJ12 (2017). *Kennisdocument Huismus, Passer domesticus, versie 1.0, juli 2017*. Utrecht, Nederland: BIJ12.

Provincie Gelderland (2021). *Toelichting aanvraag ontheffing Wet natuurbescherming (Wnb), Hoofdstuk 3 soorten*. Arnhem, Nederland: Provincie Gelderland.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging (2021). *Vleermuisprotocol 2021, maart 2017*. Geraadpleegd via <https://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>

7.2 Overige geraadpleegde bronnen

Dietz, C. & Kiefer, A. (2016). *Bats of Britain and Europe*. Londen, Verenigd Koninkrijk: Bloomsbury Publishing.

Svensson, L., Mullarney, K. & Zetterström, D. (2009). *Birds of Europe (2e ed.)*. Londen, Verenigd Koninkrijk: HarperCollins Publishers.

Vogelbescherming Nederland & Stichting Veldonderzoek Flora en Fauna (2007). *Topografische atlas voor flora en fauna van Nederland (1e ed.)*. Papendrecht, Nederland: Mouthaan Grafisch Bedrijf.

